

От таблицата ясно се вижда, че в I група повече от 1/2 от децата не разбират и не говорят български език, т.е. това са 62,5%, а във II група броят на наразбиращите е 11, което съставя 35,4%. Като заключение може да се каже, че от общия брой 31 деца в подготвителен клас 21 деца не разбират и не говорят български, което съставя повече от 2/3 от всички деца, започнали II-ия учебен срок или изразено в проценти това е 67,7%. Слабо разбиращи български език са 10 деца, т.е. 1/3 от състава на подготвителния клас. Тук е необходимо да се уточни, че *под слабо разбиране и говорене на езика се разбира използване на най-елементарна лексика, предимно служеща за назоваване на учебни пособия, предмети от интериора в класната стая*. Тези деца могат да отговорят на въпроси, изискващи информация относно техните или на родителите им имена, използване на най-елементарни изречения, с които се цели да се посочи наличието на даден предмет в класната стая, части на тялото или облеклото им.

Данните относно степента на разбиране и говорене на българския език свидетелстват, че *процесът на обучение по български език в подготвителния клас в изследваното от нас училище не е изпълнило задачите, поставени в Методическите насоки*. Оказва се, че подготвителният клас не дава желаниа, според указанията на МОН, резултат, което означава, че целите и задачите са неизпълними. Всички тези данни свидетелстват за *несъстоятелността и неприложимостта на Методическите насоки на МОН спрямо обучението по български език на ромските деца*.

Според становището на наши методисти (вж. Ст. Здравкова и Хр. Кючуков 1998, 15) "за ромските деца, макар и да са преминали през подготвителен клас, би било целесъобразно да се удължи т. нар. предбуквен период от I месец, както е по класическата схема на 2-3 месеца и да се преобразува в "езиков" (говорни упражнения)". Продължението на предбуквения период е и потвърждение на мнението на учителите, имащи отношение към упоменатия проект, според които той трябва да бъде дори значително по-голям (вж. отговорите в анкетата). Децата, непосещаващи детска градина и подготвителен клас, имат освен езиков и психологически праг. С други думи, при първото съприкосновение с училището ромското дете трябва да преодолее много неща: освен адаптацията към училищните условия е необходимо да се справи и с езиковата бариера, изразяваща се в самото начало в невъзможността за разбиране на най-елементарни действия, които трябва да извършва под водещата роля на учителя, напр. *"Отвори тетрадката! Напиши! Повтори!"* и т.н. Нещо още по-лошо: много от децата роми не са държали молив